

vonnis

RECHTBANK HAARLEM

Sector civiel recht

zaaknummer / rolnummer: 141611 / HA ZA 07-1510

Vonnis van 7 januari 2009

in de zaak van

1. de vennootschap naar Noors recht
STOKKE AS,
gevestigd te Skodje, Noorwegen,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
STOKKE NEDERLAND B.V.,
gevestigd te Tilburg,
3. de vennootschap naar Noors recht
PETER OPSVIK AS,
gevestigd te Oslo, Noorwegen,
4. **PETER OPSVIK**,
wonende te Oslo, Noorwegen,
eisers in conventie,
verweerders in reconventie,
advocaat mr. T. Cohen Jehoram,

tegen

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
H3 PRODUCTS B.V.,
gevestigd te Swalmen, gemeente Roermond, mede kantoorhoudende te Iittervoort, gemeente Leudal,
2. **DEVA INTERNATIONAL BVBA**,
gevestigd te Wielsbeke, België,
3. **THEODORE LOUIS VAN DE POLL H.O.D.N. HET BABYHUIS**,
wonende te Haarlem,
gedaagden in conventie,
eisers in reconventie,
advocaat mr. F.W. Huizinga.

Partijen zullen hierna afzonderlijk respectievelijk Stokke AS, Stokke Nederland, Opsvik AS, Opsvik, H3 Products, Deva en het Babyhuis genoemd worden. Eisers zullen hierna gezamenlijk worden aangeduid als Stokke en gedaagden gezamenlijk als H3 Products c.s.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

Grosse & extract afgegeven aan:

27/1/09

ARJONNE & SAKSMA ALPHENVAAN 00000

141611 / HA ZA 07-1510
7 januari 2009

2

-
- de dagvaarding
 - de akte houdende overlegging producties
 - de conclusie van antwoord in conventie en conclusie van eis in reconventie
 - de conclusie van repliek in conventie en van antwoord in reconventie
 - de conclusie van dupliek in conventie en van repliek in reconventie
 - de conclusie van dupliek in reconventie
 - de ter gelegenheid van de pleidooien overgelegde pleitnotities en producties 30 tot en met 33 van Stokke en producties 12 en 13 van H3 Products c.s.

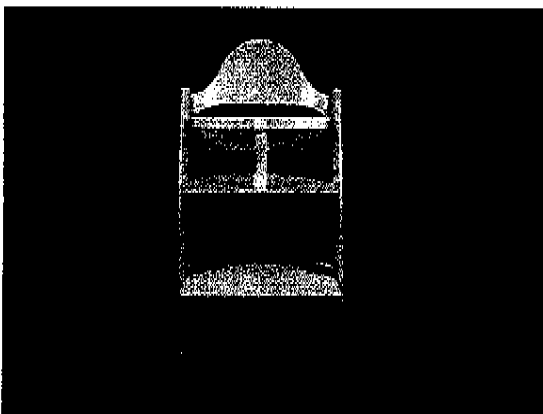
1.2. Ter zitting van 11 november 2008 hebben partijen hun standpunten aan de hand van de pleitnotities doen bepleiten door hun advocaten, mr. A.P. Groen en mr. F.J.M. Meershoek voor Stokke, en mr. T.G. Kleefman en mr. N. van de Berg voor H3 Products c.s.

1.3. Stokke heeft ter zitting bezwaar gemaakt tegen de door H3 Products c.s. toegezonden productie 14 die op 7 november 2008 is ontvangen. Na een korte schorsing voor beraad heeft de rechtbank het bezwaar van Stokke gehonoreerd. Daartoe heeft zij overwogen dat ingevolge artikel 2.9 van het Landelijk procesreglement stukken uiterlijk 2 weken voorafgaand aan de zitting dienen te worden toegezonden. In onderhavig geval heeft H3 Products c.s. onvoldoende aangevoerd om aan te nemen dat de bedoelde productie, waarmee H3 Products c.s. al eerder bekend was, niet eerder dan daags voor de zitting aan de rechtbank en de wederpartij had kunnen worden toegezonden. Deze productie zal derhalve geen onderdeel uitmaken van het procesdossier en wordt buiten beschouwing gelaten.

1.4. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. Peter Opsvik heeft in 1972 een verstelbare kinderstoel ontworpen met de naam Tripp Trapp (hierna ook: de Tripp Trapp). Sinds 1972 brengt Stokke AS de Tripp Trapp op de markt. Sinds 1995 wordt de Tripp Trapp in Nederland verkocht via Stokke Nederland. De Tripp Trapp wordt aangeboden in verschillende kleuren en in een variant met een rechte en een hoge rugleuning. Hieronder is de Tripp Trapp afgebeeld. Het betreft hier de variant met de hoge rugleuning in whitewash uitvoering.

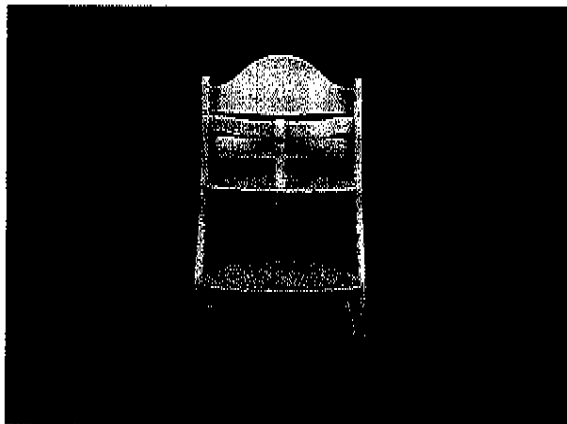
Ten behoeve van de beoordeling heeft Stokke op verzoek van de rechtbank na het pleidooi een exemplaar van de Tripp Trapp met hoge rugleuning in whitewash uitvoering bij de rechtbank achtergelaten.

2.2. De auteursrechten met betrekking tot het ontwerp van de Tripp Trapp berusten bij Opsvik AS en Opsvik. De exclusieve licentierechten met betrekking tot de productie en de verkoop van de Tripp Trapp berusten bij Stokke AS.

2.3. Het Babyhuis verkoopt via haar winkel in Haarlem, alsmede via haar website en via de websites www.marktplaats.nl en www.speurders.nl diverse baby- en kinderartikelen. H3 Products is een Nederlandse producent/leverancier van diverse baby- en kinderartikelen, waaronder kinderstoelen. Deva distribueert onder meer producten van H3 Products in Nederland.

2.4. Sinds half mei 2007 biedt het Babyhuis via de onder 2.3 genoemde verkoopkanalen een kinderstoel aan onder de naam Carlo (hierna: de Carlo-stoel). Het Babyhuis betreft de Carlo-stoel van Deva, die de stoel op de Nederlandse markt brengt. H3 Products produceert de Carlo-stoel.

Hieronder is de Carlo-stoel afgebeeld. Het betreft hier de variant met de hoge rugleuning in whitewash uitvoering.

Ten behoeve van de beoordeling heeft H3 Products c.s. op verzoek van de rechtbank na het pleidooi een exemplaar van de Carlo-stoel met hoge rugleuning in whitewash uitvoering bij de rechtbank achtergelaten.

2.5. Bij brief van 21 mei 2007 heeft Stokke H3 Products en het Babyhuis onder meer verzocht de inbreuk met de Carlo-stoel op haar auteursrechten op de Tripp Trapp te staken. Bij brief van 28 augustus 2007 heeft Stokke Deva onder meer verzocht die inbreuk te staken.

2.6. H3 Products en Deva hebben niet gereageerd op de onder 2.5 genoemde brief. Het Babyhuis heeft wel gereageerd, maar heeft de verkoop van de Carlo-stoel niet gestaakt.

3. Het geschil

in conventie

3.1. Stokke heeft bij dagvaarding gevorderd dat de rechtbank bij vonnis:

I. verklaart voor recht dat door het veeelvoudigen en/of openbaarmaken door Gedaagden van de Carlo-stoel (zoals afgebeeld in de dagvaarding) in Nederland, bijvoorbeeld door de gewraakte stoel in (dan wel vanuit/naar) Nederland te vervaardigen, aan te bieden, te verkopen, te distribueren of anderszins te verhandelen en/of daartoe promotionele activiteiten te verrichten, inbreuk wordt gemaakt op de auteursrechten op de TRIPP TRAPP stoel van Eisers, zowel voor wat betreft de commerciële auteursrechten, als voor wat betreft de morele rechten van Peter Opsvik;

II. Gedaagden beveelt met onmiddellijke ingang elke (directe of indirecte) inbreuk op de in de dagvaarding bedoelde auteursrechten op de TRIPP TRAPP stoel in Nederland te staken en gestaakt te houden, in het bijzonder door Gedaagden met onmiddellijke ingang te verbieden de Carlo-stoel te veeelvoudigen en/of openbaar te maken, bijvoorbeeld door in (dan wel vanuit/naar) Nederland de gewraakte stoel te vervaardigen, aan te bieden, te verkopen, te distribueren of anderszins te verhandelen en/of daartoe promotionele activiteiten te verrichten, op welke wijze dan ook en onder welke benaming dan ook, dan wel daarbij op enigerlei wijze betrokken te zijn;

III. Gedaagden beveelt om binnen veertien (14) dagen na betekening van het in dezen te wijzen vonnis aan (de advocaten van) Eisers schriftelijk volledige en door een register accountant geaccordeerde opgave te doen van:

- a. de volledige naam en adresgegevens van de leverancier(s) en de professionele afnemers van de inbreukmakende Carlo-stoelen;*
- b. het totale aantal door Gedaagden ingekochte, bestelde, ontvangen en/of in voorraad gehouden inbreukmakende Carlo-stoelen, met opgave van inkooprijzen en inkoopdata, zulks gestaafd door middel van goed leesbare afschriften van alle orders, orderbevestigingen, facturen en andere inkoopbescheiden;*
- c. een specificatie van het totale aantal door Gedaagden reeds verkochte en/of geleverde en/of retour gezonden inbreukmakende Carlo-stoelen, alsmede de door Gedaagden gehanteerde verkoopprijzen en leverdata, zulks gestaafd door middel van goed leesbare afschriften van alle orders, orderbevestigingen, facturen, correspondentie en andere verkoopbescheiden;*

dit alles voor zover betrekking hebbende op de Nederlandse markt;

IV. Gedaagden beveelt om binnen eenentwintig (21) dagen na betekening van het te wijzen vonnis alle inbreukmakende producten die Gedaagden – waar dan ook – in Nederland in voorraad hebben, alle producten die Gedaagden retour ontvangen (ingevolge de vordering sub V) én alle promotiematerialen waarop of waarin de inbreukmakende producten zijn genoemd en/of afgebeeld, aan Eisers af te geven ter vernietiging, door deze producten franco huis af te (laten) leveren bij Stokke Nederland B.V. aan de St. Josephstraat 126G, 5017 GL, te Tilburg;

V. Gedaagden gelast om binnen vijf (5) dagen na betekening van het te dezen te wijzen vonnis op alle plaatsen waar zij hebben geadverteerd voor de inbreukmakende Carlo-stoel, in het bijzonder op de websites van marktplaats.nl en speurders.nl, eenzelfde advertentie (van eenzelfde grootte en op dezelfde plaats) te plaatsen, welke advertenties gedurende een periode van 3 weken zullen blijven staan, in een rood kader met uitsluitend de volgende inhoud, althans met een inhoud door de rechtbank in goede justitie te bepalen, met afschrift van alle betreffende advertenties aan de advocaten van Eisers:

"BELANGRIJKE MEDEDELING (KINDER)STOEL

"De Voorzieningenrechter van de rechtbank Haarlem heeft op [...] geoordeeld dat de door ons aangeboden Carlo-stoel een ongeoorloofde nabootsing is van de welbekende TRIPP TRAPP stoel van de Noorse fabrikant Stokke. De verhandeling van deze stoel in Nederland vormt een inbreuk op de auteursrechten van Stokke. In verband daarmee hebben wij deze stoelen onmiddellijk uit de handel gehaald.

Ook het gebruik van deze stoelen buiten de privé sfeer vormt een inbreuk op de genoemde auteursrechten. Dat geldt dus ook voor het doorverkopen van deze stoelen of het gebruik van die stoelen in (bijvoorbeeld) kinderdagverblijven.

Mede in verband met het bovenstaande verzoeken wij u vriendelijk doch zeer dringend om alle bij u aanwezige door ons geleverde stoelen zo spoedig mogelijk aan ons te retourneren. Wij zullen u dan onmiddellijk de aankoopprijs en de volledige verzendkosten vergoeden. Wij zijn ook gaarne bereid om de betreffende stoelen bij u op te halen, waarna u de aankoopprijs vergoed krijgt.

[ter keuze van Gedaagden, eventueel ook: Onze excuses voor het hierdoor ontstane ongemak.]

H3 Products / Deva / Het Babyhuis"

VI. Gedaagden gelast om binnen vijf (5) dagen na betekening van het te dezen te wijzen vonnis gedurende een periode van tenminste 4 weken de tekst als bedoeld onder V in een rood kader en met een voldoende groot en duidelijk leesbaar lettertype, zonder enig begeleidend commentaar in woord en/of beeld, op de openingspagina ("home page") van hun websites (en op de home page van elke andere website die onder hun beheer valt en waarop Gedaagden hun producten aanprijzen) te plaatsen, welke tekst volledig leesbaar is wanneer de openingspagina in beeld verschijnt (zonder daartoe bijvoorbeeld te hoeven scrollen) en welke tekst niet in een zogenaamde "pop-up" verschijnt, of anderszins sluitbaar is, terwijl de openingspagina niet automatisch "doorlinkt" naar een volgende pagina (maar zonder actie van de bezoeker in beeld en volledig leesbaar blijft);

VII. Gedaagden apart veroordeelt tot betaling aan Eisers van een dwangsom ten bedrage van EUR 5.000,- (vijfduizend Euro) voor elke dag dat één of meerdere Gedaagde(n), dan wel enige thans of in de toekomst aan (één van) hen verbonden (rechts)persoon, geheel of gedeeltelijk in strijd mocht handelen met de overeenkomstig het sub II en/of III en/of IV en/of V en/of VI hierboven gevorderde op te leggen ver- en geboden, dan wel – en zulks ter uitsluitende keuze van Eisers – van EUR 2.500,- (tweeëneenhalf

duizend Euro) voor iedere individueel inbreukmakende stoel, ten aanzien waarvan, respectievelijk waarmee, één of meerdere Gedaagde(n), dan wel enige thans of in de toekomst aan (één van) hen verbonden (rechts)persoon, in strijd mocht handelen met de overeenkomstig het sub II en/of III en/of IV en/of V en/of VI gevorderde op te leggen ver- en geboden, of enig gedeelte daarvan, zulks met een maximum van EUR 500.000 (vijfhonderdduizend Euro) per gedaagde;

VIII. Gedaagden apart veroordeelt tot

- a. volledige vergoeding van alle door Eisers geleden schade die het gevolg is van de in deze dagvaarding omschreven auteursrechtelijke inbreuken, welke schade dient te worden opgemaakt bij staat en vereffend volgens de wet, en dient te worden afgedragen aan de (advocaten van) Eisers (aldus dat als één gedaagde aan dit gebod heeft voldaan, de andere gedaagde(n) zal / zullen zijn bevrijd); of*
- b. afdracht van de door elk van hen met de verkoop van de inbreukmakende producten behaalde winst, welke winst zal worden berekend door van de verkoopprijs af te trekken: de inkoopkosten, alsmede 5% van de gerealiseerde verkoopprijs ter dekking van andere door Gedaagden gemaakte kosten;*

in die zin dat de hoogste van deze bedragen sub a of sub b is verschuldigd;

IX. Gedaagden hoofdelijk te veroordelen, des dat de een betaald hebbende de ander gekweten zal zijn, tot betaling van de volledige door Eisers gemaakte proceskosten, waaronder de advocaatkosten, de kosten van het geding en overige kosten en verschotten, waaronder de kosten van vertalingen en nakosten, een en ander conform art. 1019h Rv, zoals nader door Eisers te specificeren;

X. Dit vonnis voor zover als mogelijk uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.

3.2. Ter zitting heeft Stokke haar eis verminderd in die zin dat zij de onder 3.1 onder V gevorderde rectificatie voor de websites www.markplaats.nl en www.speurders.nl intrekt.

3.3. Stokke heeft aan haar vorderingen ten grondslag gelegd dat de Carlo-stoel een ongeoorloofde verveelvoudiging is van de Tripp Trapp en dat H3 Products c.s. met de productie, distributie en verkoop van de Carlo-stoel inbreuk maken op de auteursrechten van Stokke op de Tripp Trapp. De ondergeschikte verschillen tussen de beide betrokken kinderstoelen doen aan het overeenstemmende totaalbeeld niet af, aldus Stokke. Als gevolg van de inbreuk lijdt Stokke, aldus haar stellingen, schade bestaande uit onder meer winstderving, omzetverlies en prijsbederf. Daarnaast heeft Stokke aan haar vorderingen ten grondslag gelegd dat de Carlo-stoel een inbreuk vormt op de morele rechten van Opsvik. Op grond van artikel 25 lid 1 sub c en d Auteurswet verzet Opsvik zich tegen de wijziging dan wel verminking van zijn werk door de Carlo-stoel.

3.4. H3 Products c.s. voert verweer. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

in reconventie

3.5. H3 Products c.s. vordert dat het de rechtbank moge behagen bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad

A: voor recht te verklaren dat de Carlo-stoel geen inbreuk maakt op de auteursrechten van Stokke c.s. ten aanzien van de Tripp Trapp

B: Gedaagde in reconventie hoofdelijk te veroordelen in vergoeding van de schade aan H3 begroot op € 3.000,00 p.m., althans gedaagde in Reconventie te veroordelen tot betaling van een zodanig bedrag aan eiseres in reconventie als Uw Rechtbank als redelijk zal oordelen;

C: Gedaagde in reconventie hoofdelijk te veroordelen tot vergoeding van de schade aan H3;

D: subsidiair gedaagde in reconventie te veroordelen tot vergoeding van schade aan H3 nader op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet;

E: Eiseres in conventie tevens gedaagde in reconventie te veroordelen in de daadwerkelijk gemaakte kosten van de procedure zowel in conventie als in reconventie.

3.6. H3 Products c.s. heeft aan haar vorderingen in reconventie ten grondslag gelegd dat zij aanzienlijke schade heeft geleden doordat Stokke procedures tegen haar aanspant. H3 Products c.s. stelt dat zij daardoor geen stoelen kan verkopen en tevens genoodzaakt is advocaatkosten te maken. De schade bedraagt volgens de berekeningen van H3 Products c.s., uitgaande van een gemiddelde verkoop van 100 stoelen per maand van EUR 30,-- per stuk, in totaal EUR 3.000,-- per maand.

3.7. Stokke voert verweer. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

in conventie

Auteursrechtelijke bescherming

4.1. H3 Products c.s. heeft betoogd dat de Tripp Trapp geen ruime auteursrechtelijke beschermingsomvang kent, althans dat een groot aantal elementen van de Tripp Trapp geen auteursrechtelijke bescherming verdient. De rechtbank is van oordeel dat H3 Products c.s. niet in dat betoog kan worden gevolgd. Daartoe wordt als volgt overwogen.

4.2. Vast staat dat de Tripp Trapp door Opsvik is ontworpen in 1972. Als peildatum voor het bepalen van de mate van originaliteit en de beschermingsomvang van het auteursrecht heeft te gelden het moment van totstandkoming van het werk. De combinatie van elementen waaruit de Tripp Trapp is opgebouwd, samengebracht in een kinderstoel, was in 1972 uniek. Dat onderdelen van de stoel, zoals de – ook volgens H3 Products c.s. voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komende – L-vorm, elders al waren gebruikt, zoals H3 Products c.s. stelt, is in dat kader niet van belang. Bij de bepaling van de beschermingsomvang van het werk gaat het om de combinatie van concrete elementen die in het werk tot uiting komen. Niet vereist is dat die concrete elementen ieder op zichzelf auteursrechtelijk beschermd zijn. Bovendien heeft H3 Products c.s. geen enkel voorbeeld overgelegd van een oudere kinderstoel die in auteursrechtelijke zin overeenstemt met de

Tripp Trapp. De door H3 Products c.s. aangehaalde voorbeelden onderschrijven naar het oordeel van de rechtbank eerder dat een stoel met een L-vorm ook anders dan uitsluitend op een wijze als bij de Tripp Trapp kan worden vormgegeven. De kinderstoel van Clairmonte waarop in 1947 in Frankrijk octrooi is verleend, waarop H3 Products c.s. bij pleidooi heeft gewezen, is, totaal beschouwd, naast een herkenbare L-vorm, immers wezenlijk een andere stoel dan de Tripp Trapp, hetgeen ook geldt voor het door H3 Products c.s. aangehaalde voorbeeld van de zigzagstoel van Rietveld. Een en ander leidt tot de conclusie dat de Tripp Trapp een auteursrechtelijk beschermd werk in de zin van artikel 10 lid 1 onder 11 van de Auteurswet is en derhalve in aanmerking komt voor auteursrechtelijke bescherming.

4.3. Van de door partijen als zodanig omschreven L-vorm van de staanders die kenmerkend is voor het ontwerp van de Tripp Trapp, heeft H3 Products c.s. voorts niet bestreden dat dit element van de Tripp Trapp een element is dat voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking zou kunnen komen. H3 Products c.s. voert echter aan dat er meer stoelen zijn geweest waarin een L-vorm terug te vinden is en dat derhalve dit element niet als origineel heeft te gelden, zodat op die grond Stokke zich niet op bescherming van dat element kan beroepen.

4.4. Dit betoog faalt. Het ontwerp van de kinderstoel van Clairmonte waarop H3 Products c.s. ook dit onderdeel van haar betoog baseert, alsmede de stelling van H3 Products c.s. dat kunstenaars van de stroming 'De Stijl' veelvuldig gebruik maakten van een diagonaal frame bij stoelen, onderschrijft naar het oordeel van de rechtbank eerder het tegendeel, namelijk dat een stoel met een L-vorm ook anders dan uitsluitend op een wijze als bij de Tripp Trapp kan worden vormgegeven. De kinderstoel van Clairmonte is, totaal beschouwd, naast een herkenbare L-vorm, wezenlijk een andere stoel dan de Tripp Trapp, hetgeen ook geldt voor het door H3 Products c.s. aangehaalde voorbeeld van de zigzagstoel van Rietveld.

4.5. Daarnaast heeft H3 Products c.s. aangevoerd dat de baanbrekendheid van het ontwerp van de Tripp Trapp in 1972 was gelegen in de combinatie van techniek en stijl, welke beide niet voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komen. Nog afgezien van de algemeenheid van haar stelling, kan dit betoog H3 Products c.s. niet baten. Daartoe wordt als volgt overwogen.

4.6. Als uitgangspunt voor de beoordeling ten aanzien van dit punt heeft te gelden dat een werk in de zin van de Auteurswet zijn begrenzing van het eigen, persoonlijk karakter vindt in datgene wat noodzakelijk is voor het verkrijgen van een technisch effect. Bij de beoordeling of een element voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komt, dienen de technisch en/of functioneel bepaalde elementen geen rol te spelen als die elementen technisch en/of functioneel gezien geen andere vormgeving toelaten. Het feit dat een bepaald onderdeel een technische functie heeft, sluit op zichzelf dus niet uit dat het vatbaar is voor auteursrechtelijke bescherming.

4.7. Dat de Tripp Trapp, aldus H3 Products c.s., voornamelijk bestaat uit technische aspecten is derhalve onvoldoende om te concluderen dat die elementen van auteursrechtelijke bescherming zijn uitgesloten. Nog afgezien van de omstandigheid dat H3 Products c.s. niet nader heeft aangeduid op welke concrete elementen van de Tripp Trapp zij doelt met haar algemene stelling dat de meegroei-techniek niet voor bescherming in aanmerking komt, leidt die stelling nog geenszins tot de conclusie dat de vormgeving van de

Tripp Trapp technisch noodzakelijk is om tot het beoogde resultaat, de meegroei-techniek, te komen. Uit de zowel door Stokke als door H3 Products c.s. zelf overgelegde voorbeelden van verstelbare kinderstoelen waarin gebruik is gemaakt van de meegroei-techniek en die aan een tafel zijn aan te schuiven, blijkt veeleer dat er juist geen technische noodzaak bestaat voor het aanhaken bij de vormgeving van de Tripp Trapp.

4.8. Ook het betoog van H3 Products c.s. dat het natekenen van de bewoordingen uit de Engelse octrooiaanvraag van de Tripp Trapp maar tot één vormgeving kan leiden, zoals door haar raadvrouw ter zitting geïllustreerd, kan niet worden gevolgd. De modellen die de deskundige Marinissen in zijn door Stokke overgelegde deskundigenverklaring heeft getekend, zijn immers eveneens alle afgeleid van de letterlijke omschrijving van het ontwerp van de Tripp Trapp in de Engelse octrooiaanvraag. Voorts is onjuist de stelling van H3 Products c.s. dat alle elementen die zijn vermeld in de octrooiaanvraag niet voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komen. Nog afgezien van de betwisting door Stokke dat de Tripp Trapp in Nederland octrooirechtelijke bescherming heeft genoten, betekent de enkele omstandigheid dat een octrooirecht is verleend op het ontwerp van de Tripp Trapp nog niet dat het ontwerp daarmee van auteursrechtelijke bescherming is uitgesloten. Die bescherming vindt pas zijn grens in het onder 4.6 weergegeven noodzaak-criterium.

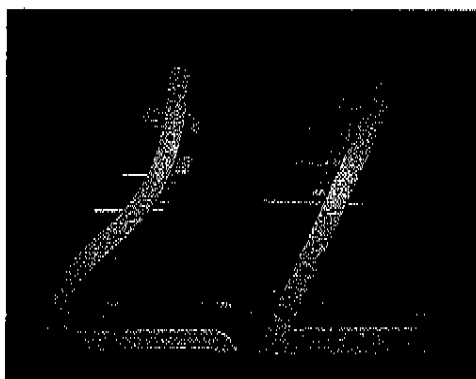
4.9. Voorts heeft ten aanzien van stijl inderdaad te gelden dat een stijl op zichzelf niet in aanmerking komt voor auteursrechtelijke bescherming. De stelling van H3 Products c.s. dat het ontwerp van Opsvik wordt gekwalificeerd als behorend tot de Scandinavische stijl, leidt evenwel niet tot de conclusie dat de Tripp Trapp niet voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komt. Hoewel de Scandinavische stijl blijkens de overgelegde stukken wordt omschreven als een minimalistische stijl waarbij gebruik wordt gemaakt van hout met strakke, heldere basisvormen, betekent dat nog niet dat ieder ontwerp dat als zodanig kan worden omschreven, om die reden auteursrechtelijk niet voor bescherming in aanmerking komt. Uiteraard kan Stokke op grond van haar auteursrechten niet iedere minimalistisch vormgegeven kinderstoel van de markt weren, zoals H3 Products c.s. terecht betoogt. Hoewel dus juist is dat het auteursrecht geen monopolie op stijlelementen verschaft, betekent dat echter niet dat ieder werk dat is te omschrijven met gebruik van dezelfde bewoordingen als waarmee een stijl wordt omschreven – in dit geval *'minimalistisch waarbij gebruik wordt gemaakt van hout met strakke, heldere basisvormen'* – niet voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komt. H3 Products c.s. verliest met haar betoog uit het oog dat het in het auteursrecht gaat om de bescherming van het concrete werk.

Auteursrechtelijke inbreuk

4.10. Aangezien, zoals uit het hiervoor overwogene volgt, de Tripp Trapp een auteursrechtelijk beschermd werk in de zin van artikel 10 lid 1 onder 11 van de Auteurswet is en derhalve in aanmerking komt voor auteursrechtelijke bescherming, dient beoordeeld te worden of H3 Products c.s. met de Carlo-stoel inbreuk maakt op de auteursrechten van Opsvik op de Tripp Trapp. De vraag is derhalve of de Carlo-stoel ingevolge artikel 13 Auteurswet heeft te gelden als een bewerking of nabootsing in gewijzigde vorm welke niet als een nieuw, oorspronkelijk werk moet worden aangemerkt.

4.11. Bij de beantwoording van de vraag of sprake is van overeenstemming komt het erop aan of het beweerdelijk inbreukmakend werk in zodanige mate de auteursrechtelijk beschermde trekken van het eerdere werk vertoont, dat de totaalindrukken die de beide werken maken te weinig verschillen voor het oordeel dat het eerstbedoelde werk als een zelfstandig werk kan worden aangemerkt. Derhalve dient beoordeeld te worden of auteursrechtelijk beschermde elementen van een werk zijn overgenomen in het beweerdelijk inbreukmakende voortbrengsel. Daarbij dient voorts in aanmerking te worden genomen het antwoord op de vraag of binnen de grenzen die getrokken worden door de mode, trend of stijl enerzijds en door de eisen van functionaliteit anderzijds, voldoende afstand van het werk is genomen en de beweerdelijk inbreukmaker met zijn ontwerp op een voldoende eigen wijze uiting gegeven heeft aan de vigerende stijl, trend of mode van ontwerpen. Bovendien geldt dat een stijl wel kan bijdragen tot het eigen karakter van het werk. Het feit dat twee werken die ook overigens in zekere mate overeenstemmen bovendien een aantal stijlkenmerken gemeen hebben is dan ook wel degelijk van belang voor de vraag of er sprake is van een inbreuk. In dit verband merkt de rechtbank nogmaals op dat auteursrechtelijke bescherming ook gelegen kan zijn in een specifieke combinatie van elementen, welke elementen op zichzelf niet auteursrechtelijk beschermd hoeven te zijn.

4.12. De rechtbank benadrukt dat de indruk ter zitting van de meegebrachte exemplaren van de Tripp Trapp en de Carlo-stoel, alsmede een aantal andere kinderstoelen waarvan het ontwerp in eerdere door Stokke gevoerde procedures onderwerp van geschil vormde, verhelderend heeft bijgedragen aan de beoordeling. Visuele waarneming van de Tripp Trapp en de Carlo-stoel leidt tot de conclusie dat de totaalindrukken van beide ontwerpen in grote mate overeenstemmen. De beide stoelen zijn in dezelfde materialen en met dezelfde maatvoering uitgevoerd, en op dezelfde wijze afgewerkt. Bij beide stoelen is gebruik gemaakt van twee zijdelen, ook wel aangeduid als de staanders, die het zitvlak en de voetensteun dragen. Het meest in het oog springende verschil is gelegen in de gebogen vorm van de zijdelen bij de Carlo-stoel. Anders dan H3 Products c.s. is de rechtbank van oordeel dat deze gebogen vorm de stoel niet een wezenlijk andere totaalindruk geeft dan de Tripp Trapp. Dat geldt te meer daar de gebogen vorm uitsluitend duidelijk waarneembaar is bij het zij aanzicht van de stoel, zoals hieronder op de afbeelding met links de Carlo-stoel en rechts de Tripp Trapp, is te zien.

Daarnaast valt nog op dat het zitvlak en de voetensteun van de Carlo-stoel aan de voorzijde zijn afgerond en dat aan de achterzijde onderaan de zijdelen van de Carlo-stoel een dwarsverbinding is aangebracht. De geconstateerde verschillen zijn echter te weinig om te spreken van een andere totaalindruk. De rechtbank is dan ook van oordeel dat de Carlo-stoel onvoldoende afwijkt van de Tripp Trapp om te spreken van een zelfstandig werk.

4.13. In het kader van de vergelijking van de twee stoelen heeft H3 Products c.s. voorts aangevoerd dat zij, eerder dan Stokke, een kinderstoel met een hoge rugleuning op de Nederlandse markt heeft gebracht en dat Stokke de Tripp Trapp met hoge rugleuning niet in Nederland verkoopt en voorts dat dit onderdeel, net als de beugel die aan de voorzijde van de stoel kan worden bevestigd, geen onderdeel uitmaakte van het originele ontwerp van de Tripp Trapp.

4.14. Mede gelet op de gemotiveerde betwisting door Stokke zal het bewijsaanbod dat H3 Products c.s. ten aanzien van haar stelling wie het eerste de hoge rugleuning heeft gevoerd, als onvoldoende onderbouwd worden gepasseerd. Bovendien geldt dat de beide onderdelen kunnen worden beschouwd als functioneel bepaald, nu de vormgeving daarvan is ingegeven door veiligheidsnormen die aan kinderstoelen worden gesteld. Dat zou ertoe kunnen leiden dat deze elementen bij de vergelijking van de totaalindrucken van de beide stoelen niet mogen worden betrokken. Dat die veiligheidsnormen in Nederland niet verplicht zijn maakt dat niet anders.

Wat hier ook van zij, ook in het geval dat de Carlo-stoel uitgevoerd met een hoge rugleuning wordt vergeleken met het ontwerp van de Tripp Trapp met een rechte rugleuning, is de rechtbank van oordeel dat nog steeds sprake is van onvoldoende afwijking van de totaalindrucken om te spreken van een zelfstandig werk.

4.15. Al het voorgaande leidt tot de conclusie dat de Carlo-stoel van H3 Products c.s. als een verveelvoudiging, in gewijzigde vorm van de Tripp Trapp is aan te merken en H3 Products c.s. met de productie, distributie en verkoop van de Carlo-stoel inbreuk maakt op de auteursrechten op de Tripp Trapp. Van een kunstmatige verlenging van octrooirechten is, anders dan H3 Products c.s. betoogt, geen sprake.

4.16. Ten aanzien van de stelling van H3 Products c.s. dat Stokke met haar vorderingen misbruik maakt van het nationale auteursrecht wordt als volgt overwogen. Binnen de Europese Gemeenschap zijn de nationale auteursrechtelijke regels niet geharmoniseerd, zodat de uitkomst per land kan verschillen. Dat deze omstandigheid een beperkende werking in de handel mee kan brengen is verdisconteerd in artikel 30 EG-verdrag en is, zolang wordt voldaan aan de aldaar gestelde voorwaarden, op zichzelf niet onredelijk. Bovendien heeft H3 Products c.s. haar stelling dat Stokke het nationale auteursrecht hierdoor misbruikt niet nader onderbouwd. De stelling van H3 Products c.s. dat met het oog op het vrije verkeer van goederen de eerste rechterlijke uitspraak in Europa gevolgd moet worden, in casu een door H3 Products c.s. overgelegd vonnis van een rechtbank in België waarin is geoordeeld dat de Carlo-stoel geen inbreuk maakt op de Tripp Trapp, is niet gebaseerd op enig(e) wet, verdrag of verordening. Feitelijk zou deze stelling neerkomen op exclusieve berechting van samenhangende geschillen in één, min of meer willekeurig gekozen, rechterlijke instantie, hetgeen bij gebreke van een wettelijke basis niet kan worden gevolgd.

4.17. Met betrekking tot het beroep van H3 Products c.s. op verwatering van het auteursrecht overweegt de rechtbank dat, nog afgezien van de vraag of verwatering van het auteursrecht in het algemeen mogelijk is, de enkele stelling van H3 Products c.s. dat Stokke niet tegen alle mogelijk inbreukmakende stoelen die op de markt zijn optreedt (voorzover dit al juist zou zijn, hetgeen gelet op de betwisting door Stokke niet is komen vast te staan) onvoldoende is om aan te nemen dat Stokke haar auteursrechten heeft verwerkt en dat Stokke daarom een beroep op haar auteursrechten op de Tripp Trapp moet worden ontzegd.

Morele rechten

4.18. Uitgangspunt bij de beoordeling van een beroep op artikel 25 Auteurswet is de vraag of sprake is van een zodanige verminking dat deze nadeel kan toebrengen aan de eer of de naam van de maker of aan zijn waarde in deze hoedanigheid, dan wel of de maker zich in redelijkheid kan verzetten tegen de wijziging van zijn werk. De nadruk ligt daarbij op de auteur en niet op zijn werk. In dit verband is daarbij van belang dat het in dit geval niet gaat om authentieke kunstvoorwerpen waarvan slechts één of enkele exemplaren bestaan.

4.19. Niet is komen vast te staan dat de naam van Opsvik bij het publiek algemeen bekend is en geassocieerd wordt met de Tripp Trapp. Dat de naam van Opsvik staat vermeld op de verpakking van de Tripp Trapp acht de rechtbank hiervoor onvoldoende. Algemeen bekend is immers dat men de verpakkingen van producten niet pleegt te bewaren, althans niet op een in het dagelijks leven zichtbare plaats. Niet kan worden geconcludeerd dat de vormgeving en uitvoering van de Carlo-stoel een verminking van het ontwerp van de Tripp Trapp opleveren. Het gaat om aangebrachte wijzigingen die op zichzelf geen andere dimensie aan het ontwerp van Opsvik geven en evenmin aan de kwaliteiten van Opsvik als industrieel ontwerper afbreuk doen. In dit licht valt zonder nadere onderbouwing – die ontbreekt – bovendien niet in te zien dat er sprake is van een wijziging van Opsviks werk waartegen hij zich in redelijkheid kan verzetten. De persoonlijkheidsrechten van Opsvik zijn derhalve niet geschonden.

Vorderingen

4.20. Gelet op al het voorgaande zullen de vorderingen met inachtneming van het hierna volgende als hierna in het dictum vermeld worden toegewezen.

4.21. Met inachtneming van de eisvermindering zal de gevorderde plaatsing van een tekst op de eigen websites van H3 Products c.s., met nadere aanduiding van specificaties, worden toegewezen. Omdat het formaat waarin een rectificatie op een beeldscherm wordt getoond afhankelijk is van de resolutie van het desbetreffende beeldscherm zal aan het gebod worden toegevoegd dat moet worden uitgegaan van een weergave van de rectificatie op de website bij normale browserinstellingen en van een 17" beeldscherm met een resolutie van 1024x 768 pixels.

4.22. De gevorderde dwangsom zal worden gematigd en gemaximeerd als in het dictum vermeld.

Proceskosten

4.23. Stokke heeft bij dagvaarding op grond van artikel 1019h Rv de werkelijk gemaakte kosten gevorderd. Ter zitting hebben partijen laten weten dat zij overeenstemming hebben bereikt om een bedrag van EUR 15.000,- als de werkelijk gemaakte kosten over en weer te vorderen. Gelet op de oorspronkelijk door Stokke geformuleerde vordering gaat de rechtbank ervan uit dat Stokke de gevraagde hoofdelijke veroordeling daartoe handhaaft. Met inachtneming van de gemaakte afspraak tussen partijen zal H3 Products c.s. als de in het ongelijk te stellen partij hoofdelijk worden veroordeeld in de proceskosten van Stokke voor een bedrag van EUR 15.000,-.

in reconventie

4.24. Gelet op hetgeen in conventie is overwogen kan niet worden geconcludeerd dat Stokke schadeplichtig is en derhalve de door H3 Products c.s. gestelde schade aan haar dient te vergoeden. De vorderingen in reconventie zullen worden afgewezen.

4.25. Gelet op de gemaakte afspraken omtrent de proceskosten, zoals weergegeven onder 4.23, worden partijen geacht niet meer kosten gemaakt te hebben dan zoals in conventie gemaakt. H3 Products c.s. zal derhalve als de in het ongelijk te stellen partij worden veroordeeld in de proceskosten in reconventie, welke zullen worden begroot op nihil.

5. De beslissing

De rechtbank

in conventie

5.1. verklaart voor recht dat door het verveelvoudigen en/of openbaarmaken door H3 Products c.s. van de Carlo-stoel zoals afgebeeld onder 2.4 in Nederland, inbreuk wordt gemaakt op de auteursrechten op de TRIPP TRAPP stoel van Opsvik,

5.2. beveelt H3 Products c.s. met onmiddellijke ingang elke inbreuk op de auteursrechten op de TRIPP TRAPP stoel in Nederland te staken en gestaakt te houden en verbiedt H3 Products c.s. met onmiddellijke ingang de Carlo-stoel te verveelvoudigen en/of openbaar te maken,

5.3. beveelt H3 Products c.s. om binnen veertien (14) dagen na betekening van dit vonnis aan (de advocaten van) Stokke schriftelijk volledige en door een register accountant geaccordeerde opgave te doen van:

- a. de volledige naam en adresgegevens van de leverancier(s) en de professionele afnemers van de inbreukmakende Carlo-stoelen;
- b. het totale aantal door H3 Products c.s. ingekochte, bestelde, ontvangen en/of in voorraad gehouden inbreukmakende Carlo-stoelen, met opgave van inkooprijzen en inkoopdata, zulks gestaafd door middel van goed leesbare afschriften van alle orders, orderbevestigingen, facturen en andere inkoopbescheiden;

-
- c. een specificatie van het totale aantal door H3 Products c.s. reeds verkochte en/of geleverde en/of retour gezonden inbreukmakende Carlo-stoelen, alsmede de door H3 Products c.s. gehanteerde verkoopprijzen en leverdata, zulks gestaafd door middel van goed leesbare afschriften van alle orders, orderbevestigingen, facturen, correspondentie en andere verkoopbescheiden,

dit alles voor zover betrekking hebbende op de Nederlandse markt,

5.4. beveelt H3 Products c.s. om binnen eenentwintig (21) dagen na betekening van dit vonnis alle inbreukmakende producten die H3 Products c.s. – waar dan ook – in Nederland in voorraad hebben, alle producten die H3 Products c.s. retour ontvangen én alle vanaf de datum van dit vonnis in het bezit van H3 Products c.s. zijnde promotiematerialen waarop of waarin de inbreukmakende producten zijn genoemd en/of afgebeeld, aan Stokke af te geven ter vernietiging, door deze producten franco huis af te (laten) leveren bij Stokke Nederland B.V. aan de St. Josephstraat 126G, 5017 GL, te Tilburg,

5.5. gelast H3 Products c.s. om binnen vijf (5) dagen na betekening van dit vonnis gedurende een periode van tenminste 4 weken de tekst als hierna vermeld in een rood kader en met een voldoende groot en duidelijk leesbaar lettertype, zonder enig begeleidend commentaar in woord en/of beeld, op de openingspagina ("home page") van hun websites (en op de home page van elke andere website die onder hun beheer valt en waarop H3 Products c.s. hun producten aanprijzen) te plaatsen, welke tekst bij normale browserinstellingen en uitgaande van een 17" beeldscherm met een resolutie van 1024x 768 pixels volledig leesbaar is wanneer de openingspagina in beeld verschijnt (zonder daartoe bijvoorbeeld te hoeven scrollen) en welke tekst niet in een zogenaamde "pop-up" verschijnt, of anderszins sluitbaar is, terwijl de openingspagina niet automatisch "doorlinkt" naar een volgende pagina (maar zonder actie van de bezoeker in beeld en volledig leesbaar blijft);

"BELANGRIJKE MEDEDELING (KINDER)STOEL

"De rechtbank Haarlem heeft in haar vonnis van 7 januari 2009 geoordeeld dat de door ons aangeboden Carlo-stoel een ongeoorloofde nabootsing is van de TRIPP TRAPP stoel van de Noorse fabrikant Stokke. De verhandeling van deze stoel in Nederland vormt een inbreuk op de auteursrechten van Peter Opsvik. In verband daarmee hebben wij deze stoelen onmiddellijk uit de handel gehaald.

[ter keuze van H3 Products c.s., eventueel ook: Onze excuses voor het hierdoor ontstane ongemak.]

H3 Products / Deva / Het Babyhuis"

5.6. bepaalt dat H3 Products c.s. hoofdelijk voor iedere dag of gedeelte daarvan dat zij in strijd handelt met het onder 5.2, 5.3, 5.4 en/of 5.5 bepaalde, aan Stokke een dwangsom verbeurt van EUR 2.500,--, tot een maximum van EUR 250.000,--,

141611 / HA ZA 07-1510
7 januari 2009

15

5.7. veroordeelt H3 Products c.s. hoofdelijk (aldus dat als één gedaagde aan dit gebod heeft voldaan, de andere gedaagde(n) zal / zullen zijn bevrijd) tot

- a. volledige vergoeding van alle door Stokke geleden schade die het gevolg is van de in deze dagvaarding omschreven auteursrechtelijke inbreuken, welke schade dient te worden opgemaakt bij staat en vereffend volgens de wet, en dient te worden afgedragen aan de (advocaten van) Stokke); of
- b. afdracht van de door elk van hen met de verkoop van de inbreukmakende producten behaalde winst, welke winst zal worden berekend door van de verkoopprijs af te trekken: de inkoopkosten, alsmede 5% van de gerealiseerde verkoopprijs ter dekking van andere door H3 Products c.s. gemaakte kosten;

in die zin dat de hoogste van deze bedragen sub a of sub b is verschuldigd,

5.8. veroordeelt H3 Products c.s. hoofdelijk, des dat de een betaald hebbende de ander gekweten zal zijn, tot betaling van de volledige door Stokke gemaakte proceskosten, begroot op een bedrag van EUR 15.000,--,

5.9. verklaart 5.2 tot en met 5.8 van dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad,

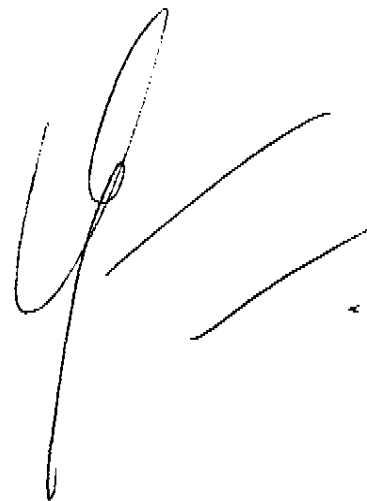
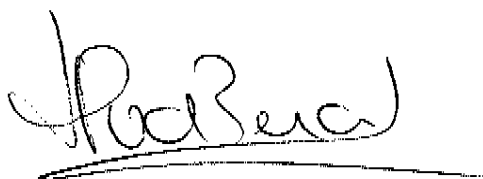
5.10. wijst het meer of anders gevorderde af,

in reconventie

5.11. wijst de vorderingen af,

5.12. veroordeelt H3 Products c.s. in de proceskosten aan de zijde van Stokke begroot op nihil.

Dit vonnis is gewezen door mr. A.J. van der Meer, mr. Th.S. Röell en mr. P.M. Wamsteker en in het openbaar uitgesproken op 7 januari 2009.

Conc.: 802